

Oppsummering – bygg og anlegg.

Spørsmål 1. Nemn dei 5 viktigaste utfordringane ØSK står ovanfor når det kjem til bygg og anlegg?

1. Renovasjon, handtering av søppel. Fleire miljøpunkter. Trenger ein **plan for handtering av søppel**. Gjelder både avfall frå næringsliv og privat, særleg hyttefolk. Og frå byggnæringa.
2. Mange små verksemder i bygg og anlegg.
3. Arealbruk, strategisk samansette planar som setter av areal til drift (Beitostølen). Næringstomter.
4. Meir spissa fagmiljø med enkelte roller i profesjon (arkitektur, arealplanlegger). Rett og slett spesialistar.
5. Behalde mest mogleg arbeid innad i kommunen.
6. Tilgang på næringstomter (næringsareal)
7. Leilegheiter/bustader for tilsette på t.d. Beitostølen.
8. Miljøstasjon to dagar i uka?

Spørsmål 2. Diskuter og kom med dei 5 viktigaste måla knytt til bygg og anlegg i ØSK.

1. Trevirke frå bygg og anlegg skal gjenvinnast og gjenbrukas.
2. Strategi for gjenbruk og søppelhandtering.
3. Etablere konkrete mål for berekraftig hytteutbygging.
4. Integreere deltidsinnbyggjarane meir inn i miljøstrategiar lokalt. Kommunisere tenester og system kommunalt.
5. Integreere nye innbyggjarar – lage ein arbeidspool.
6. Auka lønnsomhet og omsetning.
7. Etablere kompetansmiljø. Fokus og satsing på spesifikke kompetanse.
8. Etablere eit selskap som kan ta større oppdrag for kommunen innan bygg og anlegg.
9. Verdiskapinga lokalt blir større
10. Få til næringstomter Beitostølen/Skammestein
11. Totalleverandør (frå start til mål) alle ledd! (altså frå nokon ynskje ei hytta til hytta er ferdig og ein måke inngangen til hytta).
12. Kjeldesortering byggeavfall på byggeplassar.

Spørsmål 3. Skildre vegen til måla dykk noterte på spørsmål 2. Fordel ansvar, kva er kommunen si oppgåve? Kva er bygg og anlegg si oppgåve?

Veg til målet:

1. Gjera det meir økonomisk lønnsomt å sortera. Pant på retur av byggematerialer. Leggje forholda til rette. Gjera det enkelt. Både kommunen og næringa sitt ansvar.
2. Prioritere klima+, strategiar utprøvdast for å gjera meir. Hytteutbygging meir miljøvennleg.
3. Utvikla tekniske tenester (appar). Utrede digitale løysingar som tilfredstille. Små treats – tskjorter.
4. Begynne å måle det. Etablere måleparameter.
5. Gjera det enkelt for nyetablerte bedrifter. Etablere kontakt og samarbeide med miljøer andre plassar. Forsking. Legge til rette for tverrfagleg samarbeid.
6. Kartlegge behovet for noverande entreprenørar, personar, nøkkelpersonel. Kommunen kan legge til rette med informasjon på førehånd. (Begge sitt ansvar)
7. Samarbeid med fleire i bygda (næringa sitt ansvar)
8. lokaliserer og kjenne makredt med behov (kommunen sitt ansvar)

9. Samle leverandører som ynskjer ein felles paraply (næringa sitt ansvar)
10. Større opningstid på miljøstasjon. Eigne konteinrar? (kommunen sitt ansvar)

Oppsummering - reiseliv.

Spørsmål 1. nemnd ei 5 viktigaste utfordringane ØSK står ovanfor når det kjem til reiselivet?

1. Fellesgoder. A) Sikre/utvikle langrennsproduktet. B)helårsvei byggin, tidlegare opning Valdresflye. C) sykkel. D) Vedlikehald vandrestiar.
2. Kommunikasjon. Fulle lågsesong. Sikre haugseter fjellstue, heile året.
3. deltidsinnbyggjarar – kommunikasjon!
4. Attraktivt fritids..?
5. Synleggjera det gode fisketilbodet!
6. Sesongvariasjonar! Attraktive arbeidsplassar. Rekruttering.
7. Klimaendringar (meir vind, nedbør og varmare)
8. Tilgjenglegheit (todelt, både til og frå regionene og press på allemannsretten) fleire må benytte kollektivtransport/buss (sykkel på buss).
9. Ta vare på det autentiske saman med utviklinga (fleire hytter, fleire besøkande) -> berekraft.
10. Sårbar næring (uavhengig av covid-19) /ikkje levedyktig nok. Korleis unngå å vera så sårbare.
11. Vedlikehald av stiar/løyper = fellesgodefinansiering.
7. Støtte til reiselivet
8. Nasjonale rammebetingelser
9. Gjengroing.
10. Skuldresesong må bli mindre. Jan og november er eit problem for fleire typar bedrifter.
11. Finansiering av fellesgoder.
12. Plass til (for liten plass) å utvikle opplevelseaktivitetar. Grunneigaravtalar (hjelp). Konflikar i arealinteresser. Tilrettelegging av stigar/løyper sommarstid. Landbruk/reiseliv må snakke saman.
13. Tilgang på kvalifisert arbeidskraft.
14. Tydlegare merkevare på destinasjonen «heilårs familie destinasjon».
15. Sesongvariasjon. Auke trafikk i lågsesong.
16. Personalbustader/bustader.
17. Tilgang på grunn til aktivitetsverksemdar.
18. Parkering sentrum Beitostølen. Og ved utgangspunktet frå populære fjelltursmål, t.d bitihorn, knutshøe og gravolskampen!
19. Fellesgode finansiering

Spørsmål 2. Diskuter og kom med dei 5 viktigaste måla knytt til reiselivet.

1. Arrangement, festival, fokus på lågbesøksperiodar. Stølsbesøk - -> landbruk/reiseliv hand i hand.
2. Auke tal døgn deltidsbebyggjarar er her. Må investere i målekriterer.
3. Kommunen må leggje til rette for kommunikasjonskanalar. Deltidsinnbyggjarar.
4. utvikle fleire renovasjonspunkt.
5. Sikre utvikling og vedlikehald av fellesgoder. Sykkel, tyskerstigen, støl, fiske.
6. Sesongutjamning – fleire besøkande i lågsesong.
7. Fleire miljøsertifiserte verksemdar og kommunar. Miljøtiltak og løysingar.
8. Fleire berekraftige opplevingstilbod i nasjonalparkane. Guida tilbod. Betre tilrettelegging og

informasjon.

9. Kompetanseheving innan reiseliv, natur/kulturforvaltning/stølsdrift. Opplevelseproduksjon. Fleire lærlingsplassar.

10. Stoppe/reducere gjengroing av naturlandskapet. Beiting, seterdrift. Må definere nokre viktige områder ein ynskjer å opne opp. T.d. 10% meir opent innan 20xx.

11. Fokus på «nest beste månadar». November og januar. 10% omsetningsauke i alle bransjar kvart år i 5 år.

12. Fellesgodefinansiering må bli forutsigbart. Gjelder både kommune og bidrag frå næringslivet. Forutsigbart system etablert i 2021.

13. Revisjon av sti og løypeplan for å redusere konfliktnivå og skape forutsigbarhet i 2021.

14. Rimelege husvær, sentrumsnære for arbeidskraft. (Skal kunne gå) 15 einingar i løpet av 3 år.

15. Ein ny aktivitet med kvalitet som bygger opp under merkevaren «Ein heilårs familiedestinasjon» Ta ein tydeleg regionale rolle m tanke å bruke nasjonalparken til markedsføring og opplevelsearena!

16. Løfte lågsesong. Ingen månadar under 50% av beste mnd.

17. Bygge 10 bueiningar/personalbustader årleg.

18. Bygge 50 parkeringsplassar påreleg. Auke parkering på fjelltopputgangspunkt.

19. Sikre grunneigaravtalar med grunneigar for bruk av aktivitetar

20. Etablere ei ordning for fellesgodefinansiering.

Skildre vegen til måla dykk noterte på spørsmål 2. Fordel ansvar.

1. Arr. Festival (reiselivet)

2. Samarbeid med landbruket – stølsopplevingar (kommunen)

3. Auke deltidsinnbyggjarar, tal døgn og attraksjon (reiselivet)

4. innføre målkriterier (kommunen)

5. Prosjekt – utbrede beste kommunikasjonskanalar med deltidsinnbyggjarar. (kommunen)

6. Renovasjon – inn i utbyggingsavtaler (kommunen). Plassering i Beitostølen sentrum (reiseliv).
Sortering.

7. Fellesgoder – utvikling. Stølsutvikling (begge)

8. Fiske (reiseliv + fjellstyre)

9. Utvikle fleire aktivitetar/opplevingar/arrangement. Fleire eldsjeler/grundere som tørr å satse (reiselivet). Finansieringsordningar for opplevingsprodukt i lågsesong (kommunen). Jobbe med målgrupper som ikkje ferier berre i skuleferiane (reiseliv).

10. Felles oppfordring. Gulrot! Kampanjar! (reiselivet). Finansieringsløyisingar (kommunen)

11. Komeptanse og informasjon => velkomstsenterets nasjonalparkutstilling (begge). Løken som kompetansesenter/fyrtårn for fjellbruk/reiseliv. Utvikling av guida opplevingstilbod. (reiseliv)

12. Opne for berekraftige aktivitetar i nasjonalpark. Kommunen må vera med å setje kriteria. (kommunen)

13. Fleire bustader for alle (ikkje berre sesongarbeidarar) (kommunen)

14. Gjengroing = start samarbeid m/kommunen. Skape flott kulturlandskap, det kostar å halde naturen open.

15. Avklare interessekonfliktar med tanke på fokusmånadar og prioritere av mnd. Langsiktig og forutsigbar oppbygging av januar og novemberaktivitetar. (reiselivet)

16. Opprette eit selskap som styrker langsiktig aktivitetsutvikling og prioritering av fellesgoder. Forutsigbar bevillingar frå kommunen. (begge)

17. Stig og løypeplan ferdig i 2021. (kommunen)

18. Regulere areal til formålet. (kommunen)

19. Bruke aktivt nasjonalparkkommunestatusen. Kommunen må aktivt prioritere midlar til dette.

(begge)

20. Skape attraktive produkter (sykkel, sti, fiske)/arrangement i lågsesong (mai/oktober) (reiselivet)

21. Kommunen sikrar tilgang på bustadareal (attraktivt og gåavstand). (kommunen). Verksemder garanterer leige. (reiseliv)

22. Innføre avgift for parkering i sentrum (reiseliv)

23. Grunneigaravtalar med aktivitetsverksemder. Kommunen lagar avtalar, regulerer og eksproprierer. (kommunen)

24. Søke om deltaking i nasjonal forsøksordning turistskatt!! (begge) Bruke utbyggingsavtaler til fellesgodefinansiering! (kommunen)

Oppsummering - landbruk

Nemn dei 5 viktigaste utfordringane ØSK står ovanfor når det kjem til landbruket?

1. Rekruttering
2. Investeringar generelt – driftsapparatet
3. Konflikta mellom reiseliv og landbruk
4. Trenger meir tilgang til jord for grasproduksjon.
5. Kommunikasjon og samspel mellom næringane i kommuna.
6. Færre bønder. Areal som ikkje blir drive.
7. Småskala bruksstruktur. Aksept for mangesysleri.
8. Nytte utmarka. Redusert beitebruk i utmark. Attgroing.
9. Manglande investeringar i bygningar.
10. Klima – både problem og moglegheit.
11. Rekruttering/lønnsnivået i forhold til arbeidsinnsats.
12. Investeringar i driftsbygningar i forhold til nye krav.
13. Sosiale miljøet blir mindre og mindre
14. Klima og miljøkrav
15. tilgang på areal på eige bruk.
16. Forutsigbarhet
17. Kunnskapsdeling og kommunikasjon
18. Haldningsarbeid. Til kvarandre, til produktet, til framtida. Vse produktet og produksjonen i samanheng.
19. Arealbruk – dele areala, det er plass til alle. Løysingar som demper konflikta. Felles forståing og bruk.
20. Økonomi og rekruttering
21. Rekruttering i alle former.
22. Skape lønsemd og vilje til å ta investeringar.
23. Kommunikasjon, særleg i samanheng med reiseliv/hyttefolk og beitedrift.
24. Frå leigejord til eige jord
25. vere framsynt nok.
26. Rekruttering
27. Tilskot som er retta mot aktiv drift
28. Klimavenleg lokal karbonfangst for auka vekst.
29. Forbetring av grovfor/utmarksbeite
30. Konflikt/samarbeid med turisme.

5 viktigaste måla knytt til landbruket.

1. Få ned gjennomsnittsalderen på bonden i Øystre Slidre med 5 år innan 10 årsperiode.
2. 3 nye driftsbygningar per år, 2 av dei mjølkeproduksjonsrelatert.
3. Felles møteplass/organ mellom reiselivet og landbruket, for kommunikasjon og informasjon. Gjennomføres innan vinteren 2021
4. Gjennom ein 8 års periode auke tal foreiningar med 25%
- 5.
6. Mjølke: oppretthalde volumet, opprett halde stølsdrifta, auke lokal foredling.
7. Kjøtt: Bruke beiteressursane me har for å produsere kjøtt,
8. Grovfor: auka avlingar og kvalitet.
9. Rekruttering: Gjere det trendy å bli bonde. Ungdom tek landbruksutdanning.
10. Minst 10 grøntprodusentar med sal i Ø.S. (Fjellsenter på løken etablert!!)
11. Oppretthalde drift på dei bruk som er i dag. Gjerne auke tal driftsbygningar.
12. Halde oppe produksjonen som er i dag. Gjerne auke.
13. Stimulere til ny produksjon. Bær/grønnsaker.
14. Auke beitebruk (ny teknologi)
15. Tiltrekke seg folk utanifrå som vil overta/drive eit gårdsbruk.
16. Produksjon – auke og driftseffektivisere (nye produksjonar)
17. Nytte naturressursane best mogleg, utmarksbeite og støling.
18. Kompetanse, motivasjon og interesse.
19. Produsere meir på lokale ressursar – berekraft!
20. Auke tal nye/ombygde fjøs pr. år. Minst 4 i året.
21. Planar og ein strategi som bidrar til berekraft og forutsigbarhet. Kva ynskejr kommunen med landbruksnæringa? Strategien må adressere klima, ivareta berekraft (økonomi, rekruttering)
22. Fleire møteplassar mellom landbruk og reiseliv. Meir informasjon for å drive «opplæring» av besøkande i møte med landbruket.
23. Senter for nasjonalparkkommune – nyansert informasjon. Møte med beitedyr, hund i band.
24. Til rette legge så ein ser ein klar utvikling til fleire dyr og individ i utmark og færre konflikstar.
25. Sikre nybygg og tilskot til aktive bruk og innovasjon.
26. Sleppe til ungdommen – må gi plass til neste generasjon. Dersom det blir færre bruk enn i dag, blir fagmiljøet borte. Talet må oppretthaldast.
27. Investeringstilskot som er tilpassa den naturlege storleik på gardsbruken.
28. Arbeide for direktesalskanalar mot forbrukarane
29. Oppretthalde stølar

Skildre vegen til måla:

1. Bonden sitt ansvar; leggje til rette og involvere neste generasjon på eit tidleg tidspunkt. (landbruket)
2. Tilgang til attraktive deltidsstillingar i kommunen (kommunen)
3. Gi forutsigbarhet i produksjon, mht politiske endringar (kommunen)
4. Bonden må bli ein betre bedriftsleder «fleire bein å stå på» (landbruket)
5. Kommunen må tar ansvar for å kalle inn landbruk og reiseliv til felles møteplass (kommunen)
6. Bonden må ta ansvar for å heve sin eigen kompetanse (landbruket)
7. Meir ressursar til kontroll av at rett føretak mht produksjonen av gras får tilskotet. (kommunen)
8. Motivere gardbrukarane til å: fornye driftsbygningane. Støtte stølsdrifta (kommunen + litt landbruket)
9. Beitebruksplanlegging (kommunen)

10. Stimulere til nydyrking og oppretthalde jord til vinterfor
11. Kunnskap og forbedring av driftspraksis. (landbruket)
12. Faktabasert positiv omtale (landbruket)
13. Kommunen bidreg med fakta (kommunen)
14. Vere opne for folk som kjem utanifrå med nye impulsar (begge)
15. Kurstilbod, skape engasjement (landbruket)
16. til rette legge omsetning (fylkesmannen)
17. Senter for fjellandbruk. Organisering av prosjektet, Drive prosessen. Etablering av selskap (kommunen)
18. Rekruttere, motivere, synleggjera landbruket i Øystre Slidre på skula.
19. Stimulere til investering. Sikre heiagjenger
20. Løken gard som forsøks-/kompetansesenter vidareutviklast (bær og grønnsaker)
21. Ny teknologi «No fence»
22. Vera i forkant rundt konflikter rundt beiteområde.
23. Planar som vil vera relevant over tid (kommunen)
24. Lage ein arena for fagutvikling som engasjerer (kommunen strukturer, landbruket må møte opp!!). Også som inspirerer til alternative produksjonar, som bær, frukt, grønt og korn.
25. Haldningsarbeid og informasjon og opplæring. Senter for nasjonalparkkommune. (begge)
26. Beitebruksplan (kommunen)
27. Reguleringsplanar som bidrar til mindre konflikter (kommunen)
28. Halde fram med fjøsbyggeprosjektet (kommunen)
29. Generasjonsskifte er eit felles ansvar. Støtta opp om sosiale rekrutteringstiltak for ungdommen/ungdomsskulen som sikter mot landbruk. (kommunen)
30. Prioritering av næringsfond/investeringar til dei som er under 30.
31. Leigekvoten må forbli i Ø.S (landbruket)
32. Investeringsvilje (landbruket)
33. Fokus på satsing (begge)
34. Beitebruksplan (kommunen)
35. Gode rammevilkår (kommunen)
36. God agronomi (landbruket)
37. Trua på at landbruket er ei framtidsnæring (begge)
38. Informasjon om kompetansetilgang. (begge)
39. Kjøkkenbordet er beste arena for å skape kompetansetørst. (landbruket)
40. Lage ein lokal arena/kurs for arbeid med dette (begge)
41. Nye Løken (begge)
42. Finne midlar til omstilling til andre høstingsformer (begge)
43. tilskot til investeringar (kommunen)
44. Setje fokus (begge)